

РЕПАТРИЈАЦИЈА НА СТРАНСКИ ТЕРОРИСТИЧКИ БОРЦИ ОД СИРИЈА

УЧИМЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН

Четири земји од Западен Балкан (Косово, Босна и Херцеговина, Северна Македонија и Црна Гора) се во првите десет земји со најмногу странски терористички борци по глава на жител. Политичката волја за репатријација на странските терористички борци останува силна, барем во земјите од Западен Балкан, и покрај одложувањата во 2020 година поради КОВИД-19. Во другите делови од светот, особено во земјите со високи приходи, политичката волја за репатријација е значително помала. КОВИД-19 дополнително ги ограничи нациите во нивните напори да ги репатрираат граѓаните кои го почитуваат законот, што е помалку контроверзно од семејствата на странските терористички борци.

Земјите од Западен Балкан неодамна продолжија со репатријациите. Групи од деветнаесет, единаесет и 23 граѓани се вратија во Албанија, Косово и Северна Македонија, што претставува пример за тоа како може да се изврши репатријација. Нивните посветеност, лидерство и искуство се од големо значење за владите ширум светот. Овие влади вршеа репатријации главно поради морална обврска да ги вратат настраданите жени и деца и беа потпомогнати со донаторската поддршка од глобалниот запад. И мажите беа репатрирани, а некои се вратија доброволно, меѓутоа процесот обично вклучува судска постапка и затворање.

Оваа студија за политиката дава препораки да се продолжи со репатријација, рехабилитација и реинтеграција на повратниците врз основа на искуствата од репатријациите во Албанија, Косово и Северна Македонија.

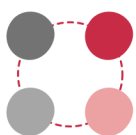
За повеќе информации, види: Chiara Dedeken и Kevin Osborne, **РЕПАТРИЈАЦИЈА НА СТРАНСКИ ТЕРОРИСТИЧКИ БОРЦИ ОД СИРИЈА: УЧИМЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН**. RESOLVE Network, 2021.

На Западен Балкан, Косово е предводник во репатријацијата и реинтеграцијата на странските терористички борци. Косово е првата земја од Западен Балкан што ги постави правните и институционалните барања за решавање на репатријацијата, рехабилитацијата и реинтеграцијата, што доведе до репатријација на 110 странски терористички борци.

Неодамна, Албанија и Северна Македонија, исто така започнаа со процесот на репатријација. Се проценува дека 86 Косовари, 50 Албанци, 130 Босанци и 17 граѓани на Северна Македонија сè уште се во сириските кампови.

Со минимални разлики, процесот на репатријација во земјите од Западен Балкан се состои од четири фази: 1) подготовка; 2) логистика; 3) рехабилитација; 4) реинтеграција и ресоцијализација.

ПРЕПОРАКИ

За националните влади

- **Репатријација на странските терористички борци, нивните семејства и децата од камповите во североисточна Сирија.** Примерот на Косово покажува дека репатријацијата не доведе до зголемување на насилниот екстремизам и дека повратниците можат успешно да се реинтегрираат. Владите од Западен Балкан имаат докажано искуство во процесот на враќање и PPP и се спремни да го споделат.
- **Од најголемо значење е подготовката на поволна средина.** Инвестирајте во подготовката на заедниците што примаат, работниците од линијата на фронтот и процесите преку добро развиени акциски планови, СОП и обуки.
- **Централизирајте ја координацијата на различни засегнати страни за да се избегне преклопување и да се поттикне одржливо формирање програми.**
- **Утврдете ги можностите за работа со локални ГО кои имаат ресурси, експертиза, знаење и пристап до локалните заедници.** Вклучете ГО во процесот на PPP на повратниците. Нашето искуство во Албанија, Косово и Северна Македонија покажува дека Меморандумите за разбирање меѓу владите и ГО може да ја подобрат соработката во сите фази на програмите за PPP.

За донаторите и креаторите на политики

- **Префрлете го финансирањето од цврста безбедност во PPP и превенција.**
- **Финансирајте зајакнување на капацитетите на институциите на националните и локалните власти преку локалните граѓански организации.**
- **Координирајте се со националните и локалните владини институции за да ги процените потребите на вратените странски терористички борци и нивните семејства.**
- **Овозможете долгорочно финансирање: повеќе од 60 месеци.**
- **Овозможете еднаква поддршка и можности за враќање на странските терористички борци и заедниците кои ги примаат за да се спречи стигматизацијата.**

RESOLVE NETWORK

подобрени истражувања | практика заснована на информации | унапредена политика за насилниот екстремизам
www.resolvenet.org | [@resolvenet](https://twitter.com/resolvenet)

RESOLVE е лоцирана во Американскиот институт за мир, надградувајќи го деценискиот легат на Институтот на силна ангажираност во заедници погодени од конфликт.